

Dosarul nr. 3r-146/2024
2-22130922-01-3r-14062024

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (I. Rusu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A. Garbuz, Iu. Grosu, A. Ciobanu)

DECIZIE

03 iulie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTȚIE

Complet de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Ion Malanciuc
Oxana Parfeni
Diana Stănilă

examinând recursul depus de Padurea Ala,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Padurea Ala împotriva Consiliului raional Rîșcani, Comisia raională pentru examinarea cererilor victimelor represiunilor politice cu privire la anularea deciziei Comisiei raionale pentru examinarea cererilor victimelor reabilitate ale represiunilor politice,
împotriva încheierii din 17 mai 2024 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului și declarat inadmisibil apelul depus de Padurea Ala, reprezentată de avocatul Pîrlițanu Nadejda,

c o n s t a t ă :

La 02 septembrie 2022, Padurea Ala a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional Rîșcani, Comisia raională pentru examinarea cererilor victimelor represiunilor politice cu privire la anularea deciziei nr.1 din 4 august 2022 a Comisiei raionale pentru examinarea cererilor victimelor reabilitate ale represiunilor politice (f.d.4-5).

Prin hotărârea din 02 februarie 2024 a Judecătoriei Drochia, sediul Central s-a respins acțiunea înaintată de Padurea Ala împotriva Consiliului raional Rîșcani, Comisia raională pentru examinarea cererilor victimelor represiunilor politice cu privire la anularea deciziei nr.1 din 4 august 2022 a Comisiei raionale pentru examinarea cererilor victimelor reabilitate ale represiunilor politice (f.d.188, 199-206).

La 07 martie 2024, prin intermediul poștei (f.d.198), Padurea Ala, reprezentată de avocatul Pîrlițanu Nadejda, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond solicitând admiterea cererii de apel, repunerea în termenul de atac, casarea

hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii, în sensul declarat.

Prin încheierea din 17 mai 2024 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 236 alin. (2) lit. d) Cod administrativ, a fost respinsă cererea depusă de Padurea Ala, reprezentată de avocatul Pîrlițanu Nadejda, privind repunerea în termen a cererii de apel și s-a declarat inadmisibil apelul depus de Padurea Ala, reprezentată de avocatul Pîrlițanu Nadejda, împotriva hotărârii din 02 februarie 2024 a Judecătorei Drochia, sediul Central, deoarece apelul a fost depus după expirarea termenului prevăzut de lege (f.d. 210-214).

La 04 iunie 2024, Padurea Ala, a depus recurs împotriva încheierii din 17 mai 2024 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea încheierii instanței de apel și repunerea în termen a apelului (f.d. 233-236).

În motivarea recursului a indicat drept temei de repunere în termen a apelului că, termenul de atac a fost omis din cauza stării de sănătate, ceea ce se confirmă prin certificatul privind starea de sănătate anexat la materialele cauzei.

Astfel, a indicat că consideră neîntemeiate concluziile instanței de apel precum că a solicitat doar repunerea în termen, dar nu a prezentat careva acte confirmative.

La 18 iunie 2024 Curtea Supremă de Justiție a notificat intimatului Consiliului raional Rîșcani, Comisia raională pentru examinarea cererilor victimelor represiunilor politice copia recursului.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la 17 mai 2024. La 21 mai 2024, prin intermediul oficiului poștal, a expediat-o recurenteii, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire a actului judecătoresc, anexat la materialele cauzei (f.d. 215-verso).

Prin urmare, recursul depus la data de 04 iunie 2024 este în termen.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Studiind materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Materialele dosarului atestă că prin hotărârea din 02 februarie 2024 a Judecătorei Drochia, sediul Central s-a respins acțiunea înaintată de Padurea Ala împotriva Consiliului raional Rîșcani, Comisia raională pentru examinarea cererilor victimelor represiunilor politice cu privire la anularea deciziei nr.1 din 4 august 2022 a Comisiei raionale pentru examinarea cererilor victimelor reabilitate ale represiunilor politice (f.d.188, 199-206).

La 07 martie 2024, prin intermediul poștei (f.d.198), Padurea Ala, reprezentată de avocatul Pîrlițanu Nadejda, a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond solicitând admiterea cererii de apel, repunerea în termenul de atac, casarea hotărârii

instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii, în sensul declarat.

Prin încheierea din 17 mai 2024 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 236 alin. (2) lit. d) Cod administrativ, a fost respinsă cererea depusă de Padurea Ala, reprezentată de avocatul Pîrlițanu Nadejda, privind repunerea în termen a cererii de apel și s-a declarat inadmisibil apelul depus de Padurea Ala, reprezentată de avocatul Pîrlițanu Nadejda (f.d. 210-214).

Ulterior, la 20 mai 2024, Padurea Ala a prezentat și motivarea cererii de apel (f.d. 216-221).

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și alin. (2) lit. d) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).

În conformitate cu art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Actele cauzei denotă că, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la data de 02 februarie 2024 (f.d. 188), iar cererea de apel a fost depusă la data de 07 martie 2024 (f.d.198).

Astfel, termenul de 30 zile acordat de lege pentru depunerea apelului de către parte a expirat la data de 04 martie 2024, însă apelanta a depus cererea de apel la data de 07 martie 2024, solicitând totodată și repunerea în termen, fără a indica motivele care au dus la omiterea termenului legal de prezentare a cererii de apel.

Ulterior, la data de 20 mai 2024, Padurea Ala a prezentat și motivarea cererii de apel (f.d. 216-221).

Potrivit art. 237 din Codul administrativ, prevederile art.65 alin.(1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Încheierea instanței de apel prin care este respinsă cererea de repunere în termenul de apel sau în termenul de prezentare a motivării apelului poate fi contestată cu recurs. Încheierea instanței de apel prin care s-a făcut repunerea în termenul de apel sau în termenul de prezentare a motivării apelului poate fi contestată doar odată cu fondul.

Conform art.65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Instanța de recurs reiterează că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea declarării apelului în termen.

La acest capitol, instanța de recurs consideră necesar de a remarca că Padurea Ala nu a comunicat instanței de apel care au fost motivele omisiunii termenului legal de

prezentare a cererii de apel, doar solicitând repunerea în termenul de contestare a hotărârii.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că din materialele cauzei, rezultă că, în cadrul examinării cauzei în instanța de fond, apelanta a fost înștiințat despre ședințele de judecată, în consecință, urma să manifeste un comportament activ și să se intereseze despre soarta dosarului.

Conform art. 24 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Contrar acestor prevederi legale, Padurea Ala, nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen și nici nu a prezentat motive întemeiate de repunere în termen.

Instanța de recurs consideră neîntemeiate argumentele recurente aduse în acest sens, precum că, termenul de atac a fost omis din cauza stării de sănătate, ceea ce se confirmă prin certificatul privind starea de sănătate anexat la materialele cauzei, or, probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea declarării apelului în termen, la materialele cauzei lipsesc.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Așadar, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art.6 din CEDO.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră corectă soluția instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termen a apelului și privind declararea apelului inadmisibil.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează asupra respingerii recursului și menținerii încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) și alin.(2) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Padurea Ala, și se menține încheierea din 17 mai 2024 a Curții de Apel Bălți, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Padurea Ala împotriva Consiliului raional Rîșcani, Comisia raională pentru examinarea cererilor victimelor represiunilor politice cu privire la anularea deciziei Comisiei raionale pentru examinarea cererilor victimelor reabilitate ale represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Ion Malanciuc

judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă